7/6120, 6122

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.15.O.APK.0.23.300- 567
Konu : Yazılı Soru Önergesi

Ankara

12 MART 2002

4293

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.B.M.M Başkanlığı'nın 04.03.2002 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-13670 sayılı yazısı.

Konya Milletvekili Sayın Teoman Rıza GÜNERİ'nin tarafıma tevcih ettiği 7/6120-13679 ve 7/6122-13681 esas no'lu yazılı soru önergeleri T.B.M.M. İç Tüzüğünün 99'ncu maddesi gereği cevaplandırılarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Zeki ÇAKAN
Bakan

EKLER :
EK 1- Önergelerin Cevabı
(15 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği :
T.B.M.M. Bşk.

Bilgi :
Başbakanlık
Devlet Bakanlığı
(Sn. Hüsamettin ÖZKAN)

7/6122

KONYA MİLLETVEKİLİ SAYIN TEOMAN RIZA GÜNERİ'NİN YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI (7/6122-13681 Esas No'lu)

Soru 1:

KOP Projesi içerisinde yer alan 12 adet projenin son durumları nedir? Bu projelerin kaç yılda bitirilmesi planlanmıştır? Şu an ne kadarlık kısımları tamamlanmıştır?

Cevap 1:

KOP, 9 adedi büyük su projesi, 1 adedi içme suyu projesi, 1 adedi Göksu Havzası enerji projeleri ve diğerleri de çok sayıda müstakil küçük yerüstü ve yeraltısuyu sulamaları olmak üzere 12 adet projeler demetinin genel adı olmaktadır. Proje isimleri ve karateristikleri aşağıda verilmiştir.

1- KONYA-ÇUMRA PROJESİ : 337 566 ha
(İşletme, inşa, kesin proje, planlama gibi farklı aşamadadır.)

2- BEYŞEHİR-DAMLAPINAR PROJESİ : 1 020 ha
(Planlama çalışmaları tamamlanmıştır.)

3- YUNAK-AKGÖL PROJESİ : 24 520 ha
(Planlama çalışmaları devam ediyor.)

4- SARAYÖNÜ-BEŞGÖZLER PROJESİ : 5 630 ha
(Planlama çalışmaları ve depolamanın kesin projesi tamamlanmıştır.)

5- EREĞLİ PROJESİ : 42 225 ha
(Tamamı işletmede 4100 ha sahanın şebekesi 2001 yılında tamamlanmıştır.)

6- ILGIN PROJESİ : 17 639 ha
(Tamamı işletmede)

7- KARAMAN PROJESİ : 29 000 ha
(Bir kısmı işletmede, bir kısmı inşa halindedir.)

8- AYRANCI PROJESİ : 5 438 ha
(Tamamı işletmede olup, baraj iyileştirme çalışmaları yapılacaktır.)

9- AKŞEHİR-EBER PROJESİ : 9 500 ha
(Tamamı işletmededir.)

10-KONYA İÇME SUYU PROJESİ : 37,8 hm^3/yıl

(Pompa istasyonları ana besleme hatları hariç işletmededir. Proje 2002 yılında bütünüyle tamamlanacaktır.)

11-KÜÇÜK SU PROJELERİ GRUBU (YAS dahil) : 143 702 ha

(Çok sayıda gölet ve yeraltısuyu sulamalarından müteşekkildir. İşletme, inşa ve etüt gibi farklı aşamalardadır.)

12 GÖKSU HAVZASI ENERJİ PROJELERİ :408,8 MW, 1477,3 Gwh/yıl

(Göksu Havzası enerji projelerinden Yerköprü HES işletmededir. Ermenek Barajı ve HES'in inşasına 2002 yılında başlanacaktır. Damlapınar, Kepezkaya ve Bucakkışla HES'lerin planlama çalışmaları EİEİ Genel Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır. Bozkır, Mavi ve Dineksaray HES'lerinin ise planlama çalışmaları yeni tamamlanmıştır.)

KONYA OVALARI PROJELERİ, bir projeler demeti olup, Yatırım Programı ve Uygulama Planlarında kendine özgü bir proje numarası ile yer alan bağımsız proje değildir. Ayrıca her bir proje de Yatırım Programlarında yeralan çok sayıdaki projeden müteşekkildir.

KONYA OVALARI PROJELERİ demetindeki projelerin bir kısmı işletmede, diğer kısımları da farklı aşamalardadır. İşletmedeki tesislerin geçmişi çok eski tarihlere uzanmaktadır. Projelerin bir kısmı inşa edilirken bir kısmı da zaman içerisinde geliştirilmektedir. Bu nedenle bir bütün halinde başlangıç ve bitiş tarihleri öngörülmemiştir.

KOP kapsamında bulunan 10 adet sulama projesinden 294 678 ha'ı sulama şebekesi ile Konya İçmesuyu Projesi, Pompa İstasyonları ve ana besleme hatları hariç fiilen işletmeye açılmış diğer kısımları planlama ve inşaat aşamasındadır.

Soru 2:

Bu 12 adet projenin proje tutarları nedir? Bu projelere yıllar itibariyle ne kadarlık ödenek ayrılmıştır?

Cevap 2:

KOP projeleri kendi başlarına bağımsız projeler değildir ve içlerinde çok sayıda proje ve işi barındırmaktadır. Ayrıca geçmişleri de çok eski yıllara dayanmaktadır. Bu nedenle bir bütün halinde her birisi için proje tutarını ve planlanması tamamlanmayan projelerin, proje bedellerini vermek mümkün olmamaktadır. Ancak, halen Yatırım Programlarında yer alıp da inşaatı devam etmekte olan, planlama çalışmaları tamamlanıp da programa yeni teklif edilecek olan veya kesin projesi tamamlanan projelerin proje bedelleri aşağıda belirtilmiştir.

Konya-Çumra Projesi kapsamında mütalaa edilmesi gereken ve inşaatı devam eden;

-Konya-Çumra 2. Merhale Projesinin 2002 yılı Yatırım Programındaki proje bedeli 319,174 trilyon TL. dir.

-Konya-Çumra 3. Merhale Projesinin Planlama raporu tamamlanmış olup, 1999 yılı fiyatları ile yatırım bedeli 564,994 trilyon TL., 2002 yılı fiyatları ile yatırım bedeli ise 2,2 katrilyon TL.'dir. Bu proje Göksu Havzasından Konya-Çumra Ovalarına su derive edeceğinden bölge için çok önemlidir.

-Konya-Çumra 2. B. Merhale Projesinin kesin projesi tamamlanmış olup, 1995 yılı fiyatları ile yatırım bedeli 1,528 trilyon TL. 2002 yılı fiyatları ile yatırım bedeli ise 60 trilyon TL.'dir.

Karaman Projesi kapsamında mütalaa edilmesi gereken ve inşaatı devam eden;

- Karaman 1.Merhale Projesi 2002 yılı Yatırım Programındaki proje bedeli 222,821 trilyon TL.
- Karaman 2.Merhale Projesinin Proje bedeli 169,978 trilyon TL'dir.

Planlaması tamamlanan Beyşehir-Damlapınar Projesinin 1998 yılı fiyatları ile yatırım bedeli 3,423 trilyon TL., 2002 yılı fiyatları ile yatırım bedeli ise 20 trilyon TL.'dir.

Planlaması tamamlanan Sarayönü-Beşgözler Projesinin 1993 yılı fiyatları ile yatırım bedeli 325 milyar TL., 2002 yılı fiyatları ile yatırım bedeli ise 45 trilyon TL.'dir.

2002 yılında inşaatına başlanacak olan Karaman-Ermenek Barajı ve HES Projesinin 2002 yılı fiyatları ile proje bedeli ise 1,163 katrilyon TL.'dir.

Geçmişte işletmeye açılan, etüdü veya planlama çalışmaları devam etmekte olan diğer projeler ile çok sayıda işletme ve inşaa halindeki gölet ve yeraltı suyu sulamalarını kapsayan küçük su projelerinin proje bedelleri hakkında bir rakam vermek mümkün değildir.

1995 yılından itibaren KOP projeler demetinin yer aldığı Konya ve Karaman illerindeki projelerde yapılan harcamalar yılı fiyatları ve endeksle çevrilmiş 2002 yılı fiyatlarıyla aşağıda belirtilmiştir.

YILI	NAKİT HARCAMA TUTARI (YILI FİYATLARIYLA)	NAKİT HARCAMA TUTARI (2002 YILI FİYATLARIYLA)
1995	1 145 891 000 000 TL.	44 391 817 000 000 TL.
1996	2 006 732 000 000 TL.	42 964 132 000 000 TL.
1997	7 348 886 000 000 TL.	76 722 370 000 000 TL.
1998	5 610 983 000 000 TL.	32 712 031 000 000 TL.
1999	13 604 429 000 000 TL.	51 288 697 000 000 TL.
2000	24 283 809 000 000 TL.	54 152 894 000 000 TL.
2001	19 106 478 000 000 TL.	32 481 012 000 000 TL.
2002*	33 000 000 000 000 TL.	33 000 000 000 000 TL.

* program değeridir.

Soru 3:

KOP Projesi kapsamındaki toprak alanının ne kadarı sulanabilir özelliktedir? Bu sulanabilir alanın şu an yüzde kaçı sulanmaktadır? Proje tamamlandığında bu sulama oranı ne kadar olacaktır.

Cevap 3:

KOP projeler demetinin yeraldığı Konya ve Karaman İllerinde 864 061 ha arazi DSİ Genel Müdürlüğü tarafından etüt edilmiş olup, bunun 786 256 ha'ı sulamaya elverişli arazi olarak tespit edilmiştir. Ancak, yörenin su kaynakları kıt olduğundan komşu havzalardan Konya-Çumra ve Karaman Ovalarına su aktarmayı amaçlayan projeler geliştirilerek sulamaya elverişli arazinin azami kısmının sulanması amaçlanmıştır.

Halen belirtildiği gibi fiilen sulanmakta olan arazi 294 678 ha olup, bu saha sulamaya elverişli arazinin % 37'sidir. İnşa halindeki projeler ile mutasavver tüm projeler tamamlanarak hayata geçirildiğinden sulanacak arazi 616 240 ha'a ulaşacaktır. Bu durumda sulamaya elverişli arazinin % 78 oranına tekabül eden kısmı sulanabilecektir.

Soru 4:

KOP Projesi kapsamında alternatif su kaynaklarının oluşturulması çalışmaları var mıdır? Varsa ne aşamadadır?

Cevap 4:

Konya kapalı havzasında su kaynaklarının kıt olması, DSİ Genel Müdürlüğü'nü havza içindeki kaynakların en ekonomik şekilde değerlendirilmesini amaçlayan ve ilave olarak komşu havzalardan yeni su kaynaklarını temin etmeyi sağlayan projeleri geliştirmeye yöneltmiştir. Bunun için komşu havzalar olarak Kızılırmak, Sakarya, Göksu, Gembos, Manavgat ve Büyük Köprüçay Havzaları ile diğer akarsuların havzaları ele alınmıştır.

Kızılırmak ve Sakarya Havzalarında KOP'a su temini için yüksek terfiler ve uzun isale kanalları gereklidir. Ayrıca bu havzaların suyu kendi havzalarında planlanan sulama ve enerji tesislerine ancak yeterlidir. Bu havzalardan su temini ekonomik değildir. İlave olarak özellikle Kızılırmak Havzası suları kalite bakımından bozuktur ve bu havzada işletme ve kalite problemleri vardır.

Manavgat ve Büyükköprüçay sularının KOP'a aktarılması için 400-500 m. terfi ve 25-50 km. isale kanallı gerekli olup, bu gün için yapılabilir bulunmamıştır.

Suyu güneyindeki düdenler vasıtasıyla Akdeniz Havzasına boşalan Gembos Havzasının sularının Beyşehir Gölüne aktarılması Konya-Çumra 2. Merhale Porjesi içinde etüt edilerek yapılabilir bulunmuştur. Bu iş Yatırım Programı ve Uygulama Planında "Derebucak Barajı, Gembos Derivasyonu ve Sulaması" adıyla ayrı bir proje olarak yer almakta olup, baraj derivasyonu ve sulama tesislerinin inşaatına halen devam edilmektedir.

"Konya-Çumra 3. Merhale Projesi" kapsamında geniş kapsamlı etütlerle bir çok alternatif değerlendirilmiş ve sonuçta; Akdeniz'e boşalan Yukarı Göksu Havzası'nın sularını, yapılacak olan üç adet baraj (Bağbaşı, Afşar, Bozkır), Afşar-Bağbaşı derivasyonu ve 17 km.'lik tünel (Mavi Tünel) vasıtasıyla Konya Kapalı Havzasına aktarmak ekonomik olarak yapılabilir bulunmuştur. Proje kapsamında bu tesislerin haricinde Mavi HES, Hotamış depolaması, derivasyon ve isale kanalları ile 223 410 ha sahanın sulama şebekesinin yapılması öngörülmektedir.

İnşaatı devam etmekte olan Suğla depolaması da gölün güney kısmında yeralan düdenlerden suyun Akdeniz Havzasına boşalmasını önleyeceğinden Konya-Çumra Ovalarına yeni su kaynağı kazandırmaktadır.

Ayrıca halen Sakarya Havzasına boşalmakta olan suları değerlendirecek olan Yukarı Akgöl Projesi de KOP Projelerine ilave su kaynağı kazandırma amacını taşımaktadır. Halen planlama çalışmaları devam etmektedir.

Soru 5:

KOP gerçekleştiği takdirde tarım ürünlerindeki verimlilik ve ürün artışının ne kadar olması beklenmektedir?

Cevap 5:

KOP projesinin gerçekleşmesi ile mevcut ve projeli durumdaki ürünlerin, cinsleri ve sulama ünitelerine göre ağırlıklı ekiliş oranları aşağıda verilmiştir.

Ürün Cinsi	Mevcut durum(%)	Projeli durum (%)
Buğday	38	29
Arpa	15	11
Ş.Pancarı	7	15
Fasulye	1	5
Nohut	3	-
Yonca	1	8
Mercimek	1	-
Patates	-	3
Ayçiçeği	-	5
Mısır	-	3
Sebze	-	3
Bostan	-	6
Meyve	-	9
Kavak	-	3
Nadas	34	-
Mısır(2. Ürün)	-	10
TOPLAM	**100**	**100**

Mevcut durumda ekimi yapılan ürünlerin geliri ile projenin gerçekleşmesi sonucunda oluşacak yeni bitki deseninden elde edilen gelirler arasındaki net gelir artışı 2002 yılı birim fiyatları ile dakar başına 166 347 000 TL. olmaktadır. KOP projeler demetinde 321 562 ha ilave arazinin sulu tarıma kazandırılacağı göz önünde tutulursa, ülke ekonomisine yılda 2002 yılı fiyatlarıyla 534,909 trilyon TL.'lik katkı sağlanmış olacaktır. Sulu tarımın gelmesi ile proje sahalarında uygulanan nadas da ortadan kalkacaktır.

Soru 6:

Göksu Mavi Tünel Projesi ile ilgili olarak kaç ihale yapılmıştır? İhaleler hangi tarihli Resim Gazetelerde ilan edilmiştir? Bu ihalelerin iptal gerekçeleri nedir? Hangi firmalar hangi tekliflerle bu ihalelere katılmışlardır?

Cevap 6:

DSİ Genel Müdürlüğü'nün IV. Bölge Müdürlüğü sınırları içerisinde Konya İlinde bulunan Mavi Tüneli İnşaatı işinin ilk ihale ilanı 29.12.1995 tarih ve 22508 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın 27.12.1995 tarih ve 1771 sayılı Genelgesi doğrultusunda ihalelerin durdurulması nedeni ile işe 19.01.1996 tarih ve 345 sayılı Bakanlık Olur'u ile ihale izni alınıp, 13.03.1996 tarih ve 22579 sayılı Resmi Gazete'de birinci ilan iptal edilerek ilan tekrar yayımlanmıştır.

İkinci ihale işi ilanı 27.06.1997 tarih ve 23032 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Ancak 01.02.1997 tarihinden itibaren ihalelerin tekrar durdurulması nedeni ile işin ihalesi yapılamamıştır.

Üçüncü ihale ilanı 15.08.1997 tarih ve 23081 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. 13.02.1998 tarihinde yapılan ihalede firmalar işi aşağıda belirtelen indirim oranları ile yapmayı teklif etmiştir.

1- DOĞUŞ İnş. ve Tic. A.Ş.	24,10
TEKFEN İnş. ve Tes. A.Ş.	
2- STFA İnş. A.Ş.	
ALKE İnş. San.ve Tic. A.Ş.	42,50
3- KİSKA Kom.Şti.	34,33
4- AYDINER İnş.A.Ş.	22,85
5- NUROL İnş. ve Tic. A.Ş.	29,99
6- YÜKSEL İnş.A.Ş.	
MAKİMSAN Asfalt Taah.İnş.San.ve Tic.A.Ş.	23,99
7-YÜCELEN İnş. ve Tic. A.Ş.	

İDİL İnş. ve Tic. A.Ş.	13,50
8- ÖZALTIN İnş.Tic.ve San. A.Ş.	33,52
9- MAPA İnş. ve Tic. A.Ş.	43,82
10-CENGİZ İnş.San. ve Tic. A.Ş.	48,48
11-ATAÇ Hikmet Ataman ve Ort.İnş.Tic.ve San.A.Ş.	30,50
12-N.T.F. İnş. Tic.Ltd.Şti.	
Impresa GRASSETTO S.P.A.	30,02
13-BM Müh.ve İnş.Ltd.Şti.	24,25
14-ÜNAL AKPINAR İnş. İma.San.ve Tic. A.Ş.	49,59
15-KAS-MET İnş.Tes.ve Tic. A.Ş.	
PEKER İnş. Tic.ve San. Ltd.Şti.	33,82
16-ÖZDEMİR İnş.Koll.Şti.	
AKFEN Müh.Müs.Müt.ve Müm.A.Ş.	42,13
17-BE-HA-ŞE İnş.Tic.ve San.Ltd.Şti.	46,70
18-TİNSA Tic.İnş.ve San.Ltd.Şti.	
ENF Yol Yapım Asfalt ve İşletme A.Ş.	48,84
19-LİMAK San. ve Tic.Ltd.Şti.	
BAYINDIR İnş.Turz.Tic.ve San. A.Ş.	41,12
20-GÜNSAYIL İnş.Tic.ve San.Ltd.Şti.	41,65
21-KAYALAR İnş.Tic.ve San. A.Ş.	
SAE INTERNATIONAL	18,11
22-GÜRİŞ İnş.ve Müh.A.Ş.	6,90
23-AS-KA İnş.A.Ş.	
ALPINE BAU G.M.b.H.	12,01

İhaleyi kazanan ÜNAL AKPINAR İnş. İma. San. ve Tic. A.Ş. işin finansmanında kullanılmak üzere getirmiş olduğu kredi teklifinin Hazine Müsteşarlığı'nın 19.03.1998 tarih ve 13222 sayılı yazısı ile kabul edilebilir bulunmaması üzerine Mavi Tüneli İnşaatı işinin ihalesi yeniden ihaleye çıkarılmak üzere DSİ Genel Müdürlüğü'nün 20.04.1999 tarih ve 1659 sayılı Olur'u ile iptal edilmiştir.

Soru 7:

54. Hükümet döneminde ilan edilen ihalenin kredili olduğu bilinmektedir? Daha sonra yapılan ihaleler de kredili olarak yapılmış mıdır? Yapılmamışsa neden yapılmamıştır?

Cevap 7:

Mavi Tüneli inşaatı işi ilk olarak finansmanı öz kaynaklardan sağlanacak şekilde ihaleye çıkarılmış, ikinci ve üçüncü ihaleler özkaynak yetersizliği nedeniyle bu iş için gerekli finansmanı sağlayacak krediyi getirme koşulu ile ihaleye çıkarılmıştır.

Mavi Tüneli inşaatı işinin özkaynak yetersizliği nedeniyle kredili olarak tekrar ihaleye çıkarılması için DSİ Genel Müdürlüğü'nce Hazine Müsteşarlığı nezdinde girişimde bulunulmuştur. Ancak, Hazine Müsteşarlığı'nın, 12.10.1999 ve 74448 sayılı yazısı ile söz konusu projenin finansmanı için dış kredi temin edilmesinin uygun mütalaa edilmediği, DSİ Genel Müdürlüğü'ne bildirilmiştir.

Soru 8:

Mavi Tünel Projesi, 2002 Yılı Yatırım Programı'ndan neden çıkarılmıştır? Türkiye 2002 yılında faize günde 117 trilyon TL. ödeyecektir. 2.5 günlük borç faiziyle gerçekleşecek olan; tamamlandığında kendisini kısa bir sürede amorti edecek, Konya Ovası'na bereket katacak ve GSMH'ya yılda 1 milyar dolarlık katkısı olabilecek böylesine önemli bir projeden neden vazgeçilmiştir?

Cevap 8:

2002 Yılı Yatırım Programının daha rasyonel yapıya kavuşturulması amacıyla 2001 yılı program kararnamesinin 7/a maddesine göre Yüksek Planlama Kurulu'nun 11.12.2001 tarih ve 2001/126 sayılı ve Bakanlar Kurulu'nun 12.12.2001 tarih ve 2001/3458 sayılı kararları ile Bağbaşı Barajı ve Mavi Tüneli HES Projesi DSİ Genel Müdürlüğü'nün Yatırım Programından çıkartılmıştır.

Soru 9:

Yoksa Mavi Tünel Projesi'nden tamamıyla vaz mı geçilmiştir? Şayet vazgeçilmemişse, projeye ne zaman start verilmesi düşünülmektedir?

Cevap 9:

Bağbaşı Barajı ve Mavi Tüneli HES Projesinden proje olarak vazgeçilmiş değildir. İleriki yıllarda Bütçe imkanları çerçevesinde ve Türkiye'nin ekonomik koşulları elverdiği takdirde ele alınabilecektir.

Soru 10:

Mersin-Silifke sel felaketinin Göksu Irmağı'ndan kaynaklandığı bilinmektedir. Bir tarafta sel felaketi, diğer tarafta da kuraklık gerçeklerini gözönüne aldığımızda; bu ırmağımızın suyunu Konya Ovası'na taşıyacak proje olan Mavi Tünel Porjesi'nin iptali ne kadar rosyonel bir uygulama olmuştur?

Cevap 10:

Göksu Havzasından Konya-Çumra Ovalarına su aktarılacak olan "Konya-Çumra 3.Merhale Projesi" hakkında yukarıda bilgi verilmiştir. Ancak, kaynakların tüm ülke içerisinde etkin olarak kullanılması zorunluluğu, yatırım politikaları gibi hususlar projeye ne zaman başlanması gerektiği hususunu şimdilik belirsiz kılmaktadır. Bu husus başlanmış projelerin bir an önce tamamlanarak faydaya dönüştürülmesine de bağlıdır.

2002 yılında inşaatına başlanacak olan ve dış kredi ile yapımı sürdürülecek olan "Ermenek Barajı ve HES" tamamlandığı zaman Göksu Nehrinin Silifke'de taşkın oluşturması sorunu halledilmiş olacaktır.